

Bugete fără secrete

Date. Analize. Politici

www.viitorul.org
www.localbudgets.viitorul.org
www.localtransparency.viitorul.org

Buletin OCTOMBRIE 2017

Utilizarea banilor publici este o activitate opacă în Moldova

Legislația din domeniul achizițiilor publice atribuie un rol important participării societății civile la observarea și monitorizarea procesului de achiziție publică. La modul practic, reprezentanții societății civile pot face parte din grupul de lucru pentru achiziții din cadrul unei autorități publice, având aceleași drepturi și obligații ca și ceilalți membri ai grupului, cu excepția dreptului la vot. Totuși, aceștia au drept de vot consultativ sau dreptul la opinie separată, care se va include în actele grupului respectiv, fie că este vorba de procesul-verbal de deschidere sau de evaluare a ofertelor.

În realitate însă, autorități publice evită să implice reprezentanți ai societății civile în grupurile de lucru pentru achizițiile publice, încălcând astfel legislația. Iar acest lucru ne demonstrează încă o dată că utilizarea banilor publici pentru procurarea de bunuri, servicii și lucrări pentru necesitățile comunităților este o activitatea deseori opacă în Moldova.

Diana Enachi,
economist la IDIS „Viitorul”

TOP: TOPUL celor mai TRANSPARENTE raioane din Moldova: Strășeni, Fălești și Soroca

02

OPINII: Democrația din țară depinde de nivelul transparenței

06

INTERESE: Afaceri de milioane, secretizate de conducerea raionului Rezina

09

ÎNCĂLCĂRI: Societatea civilă, incomodă pentru autoritățile publice ce ascund informații despre banii publici

12

OPINIE: Autoritățile nu dispun de pârghii pentru stabilirea taxelor locale pentru anul 2018

14

BUNE PRACTICI: Lecții de transparență, învățate de consiliile raionale din experiența slovacă

17

TOP

Top 5 raioane transparente

Nr.	RAIONUL	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	TOTAL	CLASA
1	Strășeni	15,0	22,0	2,3	3,5	11,0	3,5	0,0	1,0	1,0	59,3	B-
2	Fălești	12,5	14,5	6,0	2,0	8,5	2,5	1,0	1,5	1,0	49,5	C
3	Soroca	13,5	16,0	2,5	2,0	9,5	3,5	0,0	0,5	1,0	48,5	C
4	Ștefan Vodă	15,0	14,2	3,2	1,0	9,0	1,5	1,5	1,0	1,0	47,4	C
5	Sângerei	15,0	8,5	3,5	2,0	9,5	3,5	2,0	1,5	1,0	46,5	C

TOPUL celor mai TRANSPARENTE raioane din Moldova: Strășeni și Fălești, primele în clasament

Consiliile raionale Strășeni, Fălești și Soroca sunt cele mai transparente autorități publice locale de nivelul doi din Republica Moldova. Aceasta este concluzia experților de la Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”. Clasamentul celor mai deschise raioane a fost prezentat la 19 octombrie, în cadrul unei conferințe publice.

Cele 32 de consilii raionale au fost evaluate în baza următoarelor nouă criterii de transparență: accesul la informație, participarea în procesul decizional, procesul bugetar, organizarea și desfășurarea achizițiilor publice, administrarea proprietății publice, conflictul de interese, resursele umane, serviciile sociale și investițiile raionale. Punctajul maxim pentru administrația unei raion constituie 100 de puncte. Astfel, **cele mai transparente autorități raionale sunt Strășeni** (59 de puncte), **Fălești** (49,5 puncte) și **Soroca** (48,5 puncte).

Potrivit clasamentului, mai mult de jumătate din consilii raionale (19) au pe pagina lor rubrici dedicate transparenței decizionale. Însă, patru autorități din 19 nu au completate aceste rubrici și nu includ toate informațiile cerute de lege. Nu întotdeauna administrația este deschisă față de cetățeni: **doar nouă administrații raionale anunță cetățenii despre desfășurarea ședințelor publice**. De asemenea, în anul 2016, 10 autorități publice raionale nu au adus la cunoștința publicului proiectele de decizii. **Cele mai bune exemple de respectare a accesului la informație sunt autoritățile publice raionale din Strășeni, Ștefan Vodă și Sângerei**, care au acumulat la acest criteriu 15 puncte din 16 maxim posibile.

La capitolul participarea în procesul decizional, lucrurile stau la fel. Analiza arată că din 32 de raioane, doar Consiliul raional Strășeni a organizat consultări publice pentru toate proiectele de decizii, anunțând despre acest lucru pe pagina web. Din păcate însă, **majoritatea autorităților publice raionale**

Raionul Strășeni

2016	2017	Comparați cu media	Adăugați pentru comparație	Descarca
CLASAMENT GENERAL A REGIUNII				
B- pe scala de la F (0 - 9 %) la A+ (80 - 100 %)				
TRANSPARENȚA REGIONALĂ TOTALĂ				
59,3 % de maxim 100 puncte				
Schimbări față de perioada anterioară				
7,4 %				
Pozitie				
1				
TRANSPARENȚA REGIONALĂ ÎN DETALII				
VALOARE				
I. Accesul la informație				
93,8 % de maxim 16 puncte				
II. Participarea în procesul decizional				
68,8 % de maxim 32 puncte				
III. Achizițiile publice				
19,2 % de maxim 12 puncte				
IV. Administrarea proprietății publice				
50,0 % de maxim 7 puncte				
V. Bugetarea				
91,7 % de maxim 12 puncte				
VI. Resursele umane				
70,0 % de maxim 5 puncte				

Raionul Fălești

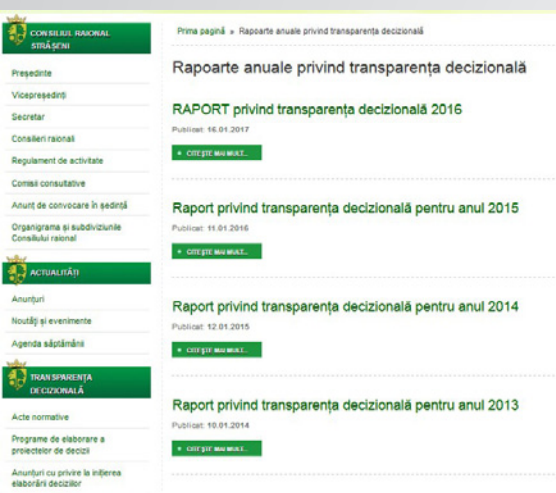
2016	2017	Comparați cu media	Adăugați pentru comparație	Descarca
CLASAMENT GENERAL A REGIUNII				
C pe scala de la F (0 - 9 %) la A+ (80 - 100 %)				
TRANSPARENȚA REGIONALĂ TOTALĂ				
49,5 % de maxim 100 puncte				
Schimbări față de perioada anterioară				
-4,3 %				
Pozitie				
2				
TRANSPARENȚA REGIONALĂ ÎN DETALII				
VALOARE				
I. Accesul la informație				
78,1 % de maxim 16 puncte				
II. Participarea în procesul decizional				
45,3 % de maxim 32 puncte				
III. Achizițiile publice				
50,0 % de maxim 12 puncte				
IV. Administrarea proprietății publice				
28,6 % de maxim 7 puncte				
V. Bugetarea				
70,8 % de maxim 12 puncte				
VI. Resursele umane				
50,0 % de maxim 5 puncte				

Raionul Soroca

2016	2017	Comparați cu media	Adăugați pentru comparație	Descarca
CLASAMENT GENERAL A REGIUNII				
C pe scala de la F (0 - 9 %) la A+ (80 - 100 %)				
TRANSPARENȚA REGIONALĂ TOTALĂ				
48,5 % de maxim 100 puncte				
Schimbări față de perioada anterioară				
-6,5 %				
Pozitie				
3				
TRANSPARENȚA REGIONALĂ ÎN DETALII				
VALOARE				
I. Accesul la informație				
84,4 % de maxim 16 puncte				
1.1. Pagina web oficială a autorităților publice dispune de compartimente dedicate transparenței decizionale, unde se plasează informația privind procesul de elaborare și adoptare a deciziilor?				
1 p.				
1.2. Pagina web conține informații privind datele de contact și programul de lucru al președintelui, vicepreședintelui, aparatului președintelui, subdiviziunilor consiliului raional și secretarului consiliului raional, cu indicarea zilelor și orelor de audiență a președintelui, vicepreședintelui și secretarului consiliului?				
0,5 p.				
1.4. Este disponibilă pe pagina web lista instituțiilor raionale înființate de unitatea administrativ-teritorială și lista serviciilor descentralizate ce activează în unitatea administrativ-teritorială, informații privind adresa și datele de contact?				
0 p.				
1.6. Sunt disponibile pe site-ul oficial numele și afilierea politică a consilierilor raionali?				
1 p.				

Buletinul informativ este elaborat în cadrul inițiativei „Localități transparente, competitive și sustenabile financiar”, implementată de IDIS „Viitorul”, în parteneriat cu Institutul pentru Reforme Economice și Sociale din Slovacia (INEKO). Inițiativa este susținută financiar de Programul de Asistență Oficială pentru Dezvoltare al Republicii Slovace (SlovakAid) și Ambasada SUA în Republica Moldova. Inițiativa are ca scop creșterea transparenței, a responsabilității financiare și competitivitatea autorităților locale din Republica Moldova.

le (28), nu au elaborat și publicat regulile interne de informare, consultare și participare în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor. În același context, doar opt consilii raionale au plasat pe web Raportul de transparență pentru anul 2016: Cahul, Cimișlia, Edineț, Fălești, Râșcani, Ștefan Vodă, Strășeni și Telenești.

În ceea ce privește achizițiile publice, majoritatea autorităților publice anunțurile de participare la achizițiile publice, nu însă și planurile de achiziții. Planurile de achiziții publice sunt disponibile numai paginile web ale Consiliului raional Fălești, Consiliul raional Ungheni și Consiliul raional Orhei. Doar pe paginile web ale raioanelor Orhei și Rezina găsim rapoarte de monitorizare a achizițiilor publice.

Ce ține de transparența bugetară, pe de o parte, 23 de autorități locale au publicat pe web bugetul pe anul 2017, iar 20 de consilii raionale au plasat pe web raporturile de executare a bugetului pentru anul 2016. Pe de altă parte însă, doar consiliile raionale din Strășeni, Ștefan Vodă și Căușeni au utilizat pagina web pentru a supune

consultărilor publice și a anunța cetățenii despre proiectul de buget pentru anul curent.

Studiul scoate în evidență faptul că deși 17 autorități locale au făcut public pe pagina web CV-ul președintelui de raion, declarațiile de avere și interese personale ale președintelui, vicepreședinților și funcționarilor publice nu au fost publicate nici pe o pagină web a consiliilor raionale.

Clasamentul celor mai transparente raioane mai arată că 14 autorități publice raionale nu au făcut publice prin intermediul paginii web funcțiile publice vacante în 2016 și doar o singură autoritate publică locală și anume cea din raionul Sângerei a comunicat public numărul și numele tuturor candidaților la ocuparea funcțiilor publice.

Topul celor mai transparente autorități publice locale din Republica Moldova poate fi găsit pe portalul de date deschise www.localtransparency.viitorul.org.

Ana - Maria Veverița

Denumire	Clasament	Total	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
1. Raionul Strășeni	B-	59,3 %	93,8 %	68,8 %	19,2 %	50,0 %	91,7 %	70,0 %	0,0 %	33,3 %	0,0 %
2. Raionul Fălești	C	49,5 %	78,1 %	45,3 %	50,0 %	28,6 %	70,8 %	50,0 %	16,7 %	41,7 %	0,0 %
3. Raionul Soroca	C	48,5 %	84,4 %	50,0 %	20,8 %	28,6 %	79,2 %	70,0 %	0,0 %	25,0 %	0,0 %
4. Raionul Ștefan Vodă	C	47,4 %	93,8 %	44,4 %	26,7 %	14,3 %	75,0 %	30,0 %	25,0 %	33,3 %	0,0 %
5. Raionul Singerei	C	46,5 %	93,8 %	26,6 %	29,2 %	28,6 %	79,2 %	70,0 %	33,3 %	41,7 %	0,0 %
6. Raionul Glodeni	C-	42,3 %	81,3 %	31,3 %	6,7 %	50,0 %	70,8 %	50,0 %	25,0 %	25,0 %	25,0 %
7. Raionul Criuleni	C-	42,0 %	84,4 %	42,2 %	20,8 %	0,0 %	70,8 %	30,0 %	0,0 %	16,7 %	37,5 %
8. Raionul Cimișlia	C-	41,5 %	78,1 %	31,3 %	0,0 %	50,0 %	79,2 %	60,0 %	25,0 %	8,3 %	25,0 %
9. Raionul Ungheni	C-	41,5 %	90,6 %	25,0 %	50,0 %	28,6 %	16,7 %	40,0 %	41,7 %	75,0 %	0,0 %
10. Raionul Călărași	C-	40,2 %	65,6 %	40,3 %	27,5 %	21,4 %	54,2 %	70,0 %	16,7 %	16,7 %	0,0 %

Buletinul informativ este elaborat în cadrul inițiativei „Localități transparente, competitive și sustenabile financiar”, implementată de IDIS „Viitorul”, în parteneriat cu Institutul pentru Reforme Economice și Sociale din Slovacia (INEKO). Inițiativa este susținută financiar de Programul de Asistență Oficială pentru Dezvoltare al Republicii Slovace (SlovakAid) și Ambasada SUA în Republica Moldova. Inițiativa are ca scop creșterea transparenței, a responsabilității financiare și competitivitatea autorităților locale din Republica Moldova.

DECLARAȚIE CU PRIVIRE LA VENITURI ȘI PROPRIETATE

Subsemnatul/Subsemnata, Birkovici Vaida, (nume, prenume, nume de familie)

deținând funcția de președinte al raionului Ștefan Vodă în cadrul Consiliului raional Ștefan Vodă din data de 26.09.2016, ales/născut prin Decizia Consiliului raional nr. 09/1 din 26.09.2016 declar

pe propria răspundere că împreună cu soțul/soția:

copiii mei:

și persoanele aflate în întreținerea mea:

am următoarele venituri realizate începând cu 01.01.2016 și până la 31.12.2016 și următoarele proprietăți deținute la momentul declarării:

I. VENITURI

Notă: Se vor declara inclusiv veniturile provenite din străinătate.

Tipul de venit	Sursa veniturii	Serviciul/producătorul generator de venit	Venit încasat
1. Venit obținut din locul de muncă de bază			
1.1. Salariu			
1.2. Alte venituri			
2. Venit obținut din activitatea profesională			
2.1. Salariu			
2.2. Alte venituri			
3. Venit obținut din activitatea de afaceri			
3.1. Salariu			
3.2. Alte venituri			
4. Venit obținut din activitatea de investiții			
4.1. Salariu			
4.2. Alte venituri			

Igor Munteanu,
directorul executiv IDIS „Viitorul”:

„Autoritățile locale trebuie să investească în oameni”

„Cu cât mai multă transparență există în cadrul autorităților locale, cu atât este mai scurt drumul între cetățean și mecanismul de luare a deciziilor, cu atât încrederea și capitalul social este

mai important pentru țară și societate. Prin urmare, autoritățile locale trebuie să investească în oameni și în standarde de bună guvernare și transparență”.

Peter Tomášek, diplomat pentru Dezvoltare și Cooperare din cadrul Ambasadei Republicii Slovace la Chișinău:

„În anul următor ne vom concentra asupra transparenței întreprinderilor de stat”

„Proiectul susținut de SlovakAid a reușit să împărtășească experiența slovacă în ce privește dezvoltarea capacităților locale pentru a servi interesului public. Sporirea nivelului de transparență este importantă pentru

întregul sector public oriunde banii publici sunt utilizați. Prin urmare, în 2017 și 2018 ne vom concentra atenția asupra transparenței întreprinderilor de stat și evaluarea performanței economice a acestora”.

Peter Golias, directorul INEKO:

„Transparența protejează publicul de abuzul de putere”

„Mai multă transparență înseamnă un standard mai înalt de viață. Transparența protejează publicul larg împotriva abuzu-

lui de putere al elitei dominante. Am venit în Moldova pentru a spori transparența și a lupta împotriva corupției la nivel local”.

Viorel Pârvan, expert juridic la IDIS „Viitorul”:

„Nici un consiliul raional nu a atins punctajul maxim de 100%”

„Deciziile pregătite și adoptate într-o manieră transparentă și participativă se bucură de susținerea societății și au șanse sporite de a servi interesul public. Doar prin sporirea transparenței, banii publici vor fi utilizați eficient, iar nivelul corupției va fi diminuat. În evaluarea noastră, am avut un punctaj maxim de 100%. Acest punctaj nu a

fost atins de nicio localitate. Maxim a fost 59,3%. Respectiv, mai este mult de lucru în orice domeniu, începând cu accesul la toate informațiile, de ședințele consiliului, documentele care sunt după formatul lor publice și procesul de luare a deciziilor, consultările publice, buget, achiziții. Toate sunt domenii importante și la toate autoritățile mai au de lucru”.

OPINII

DEMOCRAȚIA DIN ȚARĂ DEPINDE DE NIVELUL TRANȘPARENȚEI

**Fragmente din opiniile exprimate de participanții la conferința
„Transparența raioanelor: indicator al eforturilor regionale de anticorupție
în Moldova”, 19 octombrie 2017**

Ana – Maria Veverița

Buletinul informativ este elaborat în cadrul inițiativei „Localități transparente, competitive și sustenabile financiar”, implementată de IDIS „Viitorul”, în parteneriat cu Institutul pentru Reforme Economice și Sociale din Slovacia (INEKO). Inițiativa este susținută financiar de Programul de Asistență Oficială pentru Dezvoltare al Republicii Slovacie (SlovakAid) și Ambasada SUA în Republica Moldova. Inițiativa are ca scop creșterea transparenței, a responsabilității financiare și competitivitatea autorităților locale din Republica Moldova.

Mihail Popa, *președintele raionului Strășeni:*

„Creșterea nivelului de transparență este un obiectiv prioritar pentru Consiliul raional”

„Implementarea acțiunilor ce țin de transparență în cadrul Consiliului raional Strășeni a început din anul 2009. În tot acest timp,

am reușit să desemnăm o persoană responsabilă de procesul decizional, să creăm și modernizăm o pagină web oficială și să publicăm anunțurile despre ședințele consiliului în presă. Iar anul trecut a fost aprobată Strategia de dezvoltare a raionului Strășeni pentru anii 2016 – 2020, care are și un capitol dedicat îmbunătățirii transparenței.

Astăzi suntem în era tehnologizării, respectiv avem un site al Consiliului raional, care este foarte bun și transparent, unde se publică toată informația despre activitatea Consiliului. Asta ne-a dat posibilitatea să fim mai transparenți, ca oamenii să cunoască despre deciziile aprobate de Consiliul”.

Ion Veste, *primarul comunei Zaim, raionul Căușeni:*

„În timpul liber facem activități de transparență și comunicare”

„La Zaim transparența e un mod de a fi al autorității publice locale și al funcționarilor publici. Comunicăm eficient, interactiv și permanent. Noi dacă am avea o persoană, care

să fie specializată în domeniu sau să aibă în atribuțiile lui această parte ce ține de comunicare și transparență, ar fi mai bine, dar așa, practic, reiese că noi în timpul nostru liber facem activități ce țin de transparență și comunicare. La moment, nu avem așa funcționar și nici surse necesare ca să-l remunerăm”.

Stela Zabrian, *secretarul Consiliului raional Soroca:*

„Administrația publică nu este atractivă pentru tinerii specialiști”

„Transparența este rezultatul unui management eficient la nivelul conducerii raionului, dar și a profesionalismului tuturor celor angajați în serviciul public. Acum suntem în căutarea specialiștilor. Cu regret, administrația publică nu este atât de atractivă pentru tineri acum. Salariile sunt mici, cerințele foarte mari și, atunci când ai capacitate tehnică, capacitate umană, procedural nu este complicată. Cu toate că asta cere efort suplimentar”.

Nina Costiuc, *primarul satului Budești, municipiul Chișinău:*

„Democrația depinde de transparență”

„Nivelul democrației depinde de nivelul transparenței. Buna guvernare prevede implicarea și participarea cetățenilor în procesul de luare a deciziilor și în viața comunității. Când

am văzut chestionarul și am răspuns la întrebări am văzut și mi-am evaluat activitatea mea ca primar și nivelul de transparență pe care l-am asigurat comunității. Este important să avem un website, dar mă întrebam câți locuitori din Budești au calculatoare și pot să navigheze, să acceseze, să se implice și să vină cu idei. Noi, administrația publică locală trebuie să comunicăm și să spunem oamenilor care sunt planurile. Ca să ai un rezultat și viața să fie calitativă, trebuie să implici oamenii. Asta este sensul bunei guvernări. Nu să mă laud cu pozele din deplasări sau ce am mâncat. Noi trebuie să avem eficiență în asigurarea transparenței, căci acest lucru înseamnă o bună guvernare și un nivel ridicat al calității vieții”.

Iraida Bânzari, președintele raionului Fălești:

„Transparența înseamnă pentru noi eficientizarea activității profesionale”

„Pentru noi, transparența înseamnă eficientizarea activității profesionale și sporirea încrederii populației în actul administrativ, iar acest lucru este posibil doar prin consolidarea parteneriatului social. Accesibilitatea procesului decizional este asigurată prin participarea societății civile la adoptarea actelor normative de interes comun”.

Natalia Petrea, primarul satului Costești, raionul Ialoveni:

„Oamenii trebuie să cunoască ce facem noi”

„Transparența este un principiu de unei administrații publice democratice. Ea se realizează numai dacă conducătorul autorității locale își dorește acest lucru.

Oamenii trebuie să cunoască ce facem noi, pentru că de fiecare dată ne întâlnim cu impresiile cetățenilor că nu se face nimic, toți sunt hoți, este o etichetă pusă pe imaginea administrației publice, cu care trebuie să luptăm dacă nu e așa. Trebuie să o faci în limbajul cetățenilor. Un raport financiar nu constă numai din cifre, cel mai important este ca să-l oferim așa ca omul simplu să-l înțeleagă”.

Igor Șeremet, viceprimarul municipiului Bălți:

„Transparența depinde de bunăstarea funcționarilor publici”

Există o hotărâre de Guvern care e periodic modificată cu privire la salarizarea funcționarilor publici; document ce plafonează posibilitatea de suplinire a remunerării funcționarului public. Transparența decizională foarte mult depinde, ca finalitate, de bunăstarea funcționarilor publici. Problema cea mai mare este deocamdată voința națională la nivel de Guvern de a limita posibilitățile de salarizare ale autorităților publice locale care au, de fapt, descentralizare financiară. În mod normativ centralizat este limitată plafonarea și respectiv, remunerarea funcționarilor publici, în raport cu calitatea, volumul muncii și a responsabilității, nu este una corespunzătoare.

Tatiana Romaniuc-Mititelu, viceprimarul municipiului Cahul:

„Cetățeanul trebuie să simtă ca și-a ales echipa care să-l reprezinte”

„Trebuie să fim în pas cu timpul și să facem tot posibilul ca într-adevăr cetățeanul să simtă că și-a ales omul sau echipa care o să-l reprezinte și o să-i rezolve problemele fără a-l trage pe sfoară”.

INTERESE

Afaceri de milioane, secretizate de conducerea raionului Rezina

Zeci de milioane de lei din bugetul local și național au fost investiți, în ultimii cinci ani, în construcția și reparația mai multor școli, grădinițe, apeducte și sisteme de canalizare din raionul Rezina. Multe din aceste lucrări s-au făcut în condiții de netransparență, cu firme selectate în mod discreționar, iar în unele cazuri lucrările nu au mai fost finalizate.

PROIECTE-FANTOMĂ, FINANȚATE DE GUVERN ȘI CONSILIUL RAIONAL

Trei școli din Rezina au beneficiat în anul trecut de finanțare în sumă de 1,32 mln. lei în cadrul Programului activităților de reintegrare a țării, susținut de Guvern. Banii urmau să

fie folosiți pentru schimbarea ușilor și ferestrelor, pervazurilor și glafurilor la Școala-grădiniță Tarasova (510.600 lei), Gimnaziul Lalova (349.200 lei) și la Școala sportivă pentru copii din orașul Rezina (457.900 lei). La trei luni după publicarea Hotărârii de Guvern și Con-

siliul Raional Rezina le alocă celor trei școli, pentru aceleași scopuri, peste o jumătate de milion de lei. Astfel, Școlii primare-grădiniță Tarasova i-au revenit 184.209 lei, Gimnaziului Lalova – 248.482 lei, iar Școlii sportive pentru copii din Rezina – 125.343 lei.

Școala-grădiniță din satul Tarasova, reparată de FISM în 2011

Decizia nr. 1/2 din 25 ianuarie 2017 au fost alocate conform destinației”. Președinta nu a concretizat cine anume și când a schimbat ferestrele și ușile și ce resurse au fost cheltuite efectiv în aceste scopuri.

La solicitarea de a ne fi prezentate procesele-verbale ale licitațiilor de selectare a antreprenorilor pentru cele trei proiecte, Eleonora Graur ne-a răspuns: „Nu le putem prezenta din motivul că ele (licitațiile, n.a.) nu sunt efectuate de către Consiliul Raional, ci de instituțiile de învățământ, care au statut de persoană juridică și sunt nemijlocit responsabile de corectitudinea efectuării lor”.

Iar vice-prim-ministrul Gheorghe Bălan susține că „responsabilitatea pentru gestionarea mijloacelor financiare alocate de către Guvern, respectiv organizarea licitațiilor de selectare a agenților economici în vederea efectuării lucrărilor prevăzute în proiecte, precum și asigurarea caracterului transparent al întregului proces ține de responsabilitatea Consiliului Raional Rezina”.

Și Maria Carauș, viceministră a Finanțelor a confirmat că mijloacele financiare în sumă totală de 1,32 mln. lei, alocate prin Programul activităților de reintegrare a țării pentru anul 2016, trebuiau „îndreptate exclusiv la achitarea scopurilor propuse”. Potrivit ei, administrația raionului Rezina a fost atenționată despre acest lucru, solicitându-i-se să prezinte ministerului copiile contractului/contractelor de achiziții publice, a dării de seamă, devizului de cheltuieli și actului de recepție a lucrărilor. Aceleași documente le-am solicitat și noi atât de la Consiliul Raional, cât și de la prim-viceministrul Gheorghe Bălan, dar și de la Ministerul Finanțelor. Niciuna

După ședința Consiliului l-am întrebat pe consilierul raional Victor Lupașcu, membru al Comisiei consultative buget și finanțe a Consiliului Raional, în baza căror acte a fost adoptată decizia nominalizată mai sus. „N-au fost nici demersuri, nici proiecte, nici devize de cheltuieli. De fiecare dată administrația raionului asigură consilierii că toate documentele necesare sunt și aceștia votează proiectele aproape fără discuții”, a răspuns consilierul.

Nu este clar pentru ce au fost alocate banii, deoarece toate școlile care au primit finanțare au schimbat geamurile și ușile cu câțiva ani înainte, din alte surse. La Primăria comunei Solonceni, din care face parte și satul Tarasova, ne-au confirmat că ferestrele, ușile și acoperișul școlii din Tarasova au fost schimbate în anul 2011, în baza unui proiect în valoare de 480.708 lei, finanțat de Fondul de Investiții Sociale din Moldova.

Fostul director al Gimnaziului Lalova, Ion Grițco, la fel, ne-a declarat că n-a solicitat de la Consiliul Raional Rezi-

na bani pentru lucrări de reparație a instituției pentru că acoperișul, ușile și ferestrele au fost schimbate încă în anii 2014-2015, cheltuielile fiind acoperite din bugetul raionului.

Într-un răspuns oficial semnat de Ion Grițco se arată că firmele care au efectuat aceste lucrări au fost selectate de Consiliul Raional Rezina. Lucrări similare au fost făcute la Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun” din Rezina și Liceul Teoretic „Ioan Sârbu” din satul Ignăței”. Aceeași situație am constatat-o și la Școala sportivă pentru copii din Rezina, blocul căreia, la fel, a fost reparat acum câțiva ani.

Solicitată să clarifice lucrurile, președinta raionului Rezina, Eleonora Graur, ne-a informat că în baza actelor prezentate despre lucrările efectuate la cele trei instituții, Ministerul Finanțelor le-a finanțat prin transferuri cu destinație specială. Dar deoarece banii au fost transferați la finele anului, „resursele au fost incluse în soldul de mijloace constituit în urma executării bugetului raional pentru 2016, iar prin

dintre cele trei instituții nu a acceptat să ni le ofere.

În schimb, directoarea școlii din Tarașova, Angela Calin și fostul director de la școala din Lalova, Ion Grițco, a declarat că în anii 2016-2017 nu au solicitat de la nimeni mijloace financiare pentru schimbarea ferestrelor, ușilor, pervazurilor și glafurilor. Ei susțin că instituțiile respective nu au primit resurse și că în școli nu au fost efectuate lucrări de reparație pentru care Consiliul Raional ar fi alocat peste 1,3 mln. lei.

JUMĂTATE DE MILION DE LEI PENTRU REPARAȚIA SISTEMULUI DE ILUMINARE

Trezește multe semne de întrebare și proiectul de renovare a sistemului de iluminare de la Liceul Teoretic „Ioan Sârbu” din Ignăței. Prin Decizia CR nr.1/4 din 26 februarie 2015, instituției i-au fost repartizați 472.000 lei pentru

reparația sistemului de iluminare. În anul următor, pentru lucrări similare, acestei instituții i se alocă încă 160.000 lei. Solicitată să comenteze această situație, directoarea liceului, Galina Platon, a declarat că prima sumă nu a ajuns la liceu. „Ni s-a spus că rezultatele licitației au fost anulate”, ne-a răspuns directoarea, concretizând că lucrările respective au fost efectuate în 2016, cheltuindu-se cei 160.000 lei, în baza unui contract cu ÎM „Servicii Comunal-locative” din Rezina.

La fel s-a întâmplat și cu cei 581.000 lei, alocați liceului în anul 2016 cu titlu de contribuție la proiectul de grant de eficientizare energetică a clădirii. Am intervenit către președinta raionului, Eleonora Graur, cu cererea să ne informeze cum au fost utilizate sumele alocate prin deciziile Consiliului Raional din soldurile disponibile formate în anii 2014, 2015 și 2016. Într-un răspuns oficial, președinta ra-

ionului a declarat: „Toate sumele au fost transferate în întregime beneficiarilor și folosite integral conform destinației menționate în decizii”.

Firme preferate și tranzacții suspecte
Proiectele de renovare a instituțiilor de învățământ nu sunt singurele care trezesc multe semne de întrebare. Potrivit datelor Agenției Achiziții Publice, în perioada 2014-2016, Consiliul Raional Rezina a gestionat 15 contracte de investiții capitale în domeniul construcțiilor și reparațiilor. Costul total al acestor proiecte se ridică la peste 37 mln. de lei. Circa 38% din această sumă a ajuns în conturile firmelor „Litarcom” SRL și „Capillati” SRL, care, alături de „Ave Borș” SRL, îl au în calitate de proprietar sau administrator pe Liviu Jitari.

În afară de contractele încheiate direct cu Consiliul Raional, în ultimii cinci ani, aceste firme au câștigat dreptul de a gestiona alte 10 dintre cele mai mari proiecte implementate în localitățile raionului Rezina. Este vorba de apeductele din localitățile Sârcova (3,24 mln. lei), Saharna Nouă (circa cinci milioane lei), Mincenii-de-Jos (circa patru milioane lei), Lalova (circa 16 mln. lei), stația de epurare din or. Rezina (circa 13 mln. lei), grădinița de copii din Ignăței (1,25 mln. lei), tabăra de odihnă pentru copii „Nistru” din Saharna (2,96 mln. lei) etc.

Pentru majoritatea tranzacțiilor cu firmele „Litarcom” SRL, „Capillati” SRL și „Ave Borș” SRL sunt specifice câteva aspecte: secretizarea din ambele părți a oricăror informații despre încheierea și realizarea contractelor (excepție fac primăriile Sârcova și Saharna Nouă) și încălcarea condițiilor contractuale.

Tudor Iașcenco,
ziarul „Cuvântul”

ÎNCĂLCĂRI

Societatea civilă, incomodă pentru autoritățile publice ce ascund informații despre banii publici

Transparență este un instrument prin care poate fi redusă corupția și lipsa de responsabilizare a guvernării. Iar acolo unde nu există transparență, există motive de îngrijorare privind calitatea bunei guvernări.

Utilizarea banilor publici pentru procurarea de bunuri, servicii și lucrări pentru necesitățile autorităților și comunităților este o activitatea deseori opacă în Moldova. Astfel, resursele bugetelor publice trebuie utilizate urmând principiile de transparență și răspundere, eficiență și eficacitate, legalitate și echitate, etică și integritate.

Actualmente, legislația din domeniul achizițiilor publice atribuie un rol important participării societății civile la observarea și monitorizarea procesului de achiziție publică. La modul practic, reprezentanții societății civile pot face parte din grupul de lucru pentru achiziții din cadrul unei autorități publice, având aceleași drepturi și obligații ca și ceilalți membri ai grupului, cu excepția dreptului la vot. Totuși, aceștia au drept de vot consultativ sau dreptul la opinie separată, care se va include în actele grupului respectiv, fie că este vorba de procesul-verbal de deschidere sau de evaluare a ofertelor.

AUTORITĂȚILE SE TEM DE MONITORIZAREA CIVICĂ A ACHIZIȚIILOR PUBLICE

De la lege până la respectarea ei

Bine ați venit pe pagina oficială a Primăriei orașului Fălești

ACHIZIȚII PUBLICE

CONTRACT Nr.3

Pentru achiziționarea mărfurilor (serviciilor)

25 ianuarie an. 2016.

mun. Bălți
municipiu, oraș, județ

SRL "Moldpresa Grup"

(denumirea completă a întreprinderii, societății, firmei, organizației)

reprezentată prin **director general Victor Rusnac** denumită în continuare „Vinzător”

pe de o parte, și **Primăria mun. Bălți - SECȚIA CULTURĂ**

(denumirea completă a executorului de buget)

reprezentată prin **Vera Caraulan** denumită în continuare „Cumpărător”

(denumirea completă a executorului de buget)

pe de altă parte (ambii denumiți în continuare „Părți”) au încheiat prezentul Contract, referitor la următoarele:

Conform **Legii nr. 96 - XIV art. 54 conform**, deciziei grupului de lucru al Primăriei din "20"

ianuarie 2016, proces-verbal Nr.15/03205/001 „Cumpărător” a fost declarat învingător al procedurii

pentru achiziționarea edițiilor periodice denumit în continuare Marfă.

1. „Vinzătorul” își asumă obligația de a vinde și livra (presta), iar Cumpărătorul de a recepționa și achita

marfa (serviciul) prevăzută în specificația din prezentul contract.

2. Livrarea marfii (prestarea serviciilor) se efectuează conform **INCOTERMS - 2000 (DDP)** pe

parcursul anului 2016 (condiția de livrare (prestați), tipul de

transport).

3. Prețul marfii livrate (serviciului prestat) conform prezentului Contract este stabilit în lei moldovenești,

fiind indicat în specificația din prezentul contract.

4. Suma totală a prezentului Contract constituie: **47900 lei 00 bani (Patruzeci și șapte mii nouă sute**

lei 00 bani) MD (cu index suma cu cifre și litere

5. Achitarea pentru marfă livrată (serviciu prestat) se efectuează **în termen de 30 zile**.

6. Reclamații și sancțiuni

6.1. Dacă se constată lipsă în cantitate de încredințare, Cumpărătorul va înștiința imediat Vinzătorul

despre acest fapt.

6.2. Recuperarea încredințării lipsă se face de către Vinzător în decurs de 5 zile de la data primirii și

recunoașterii pretențiilor, prin livrarea suplimentară a marfii lipsă.

6.3. Vinzătorul poartă răspundere pentru calitatea marfii în limitele stabilite, inclusiv de viciile

ascunse.

6.4. În cazul devierii de la calitatea confirmată prin certificatul de calitate întocmit de organizația

independentă neutră sau autorizată în acest sens, cheltuielile pentru staționare la suportul partea vinovată.

Achiziții publice

Informație privind atribuirea contractelor în cadrul procedurii de achiziții publice tip Cerere a ofertelor de prețuri, nr.17/03295 din 28.09.2017

25 Octombrie 2017 Accesări: 10

Informație privind atribuirea contractelor în cadrul procedurii de achiziții publice tip Cerere a ofertelor de prețuri, nr.17/03312 din 25.09.2017

25 Octombrie 2017 Accesări: 8

Informație privind atribuirea contractelor în cadrul procedurii de achiziții publice tip Licitație publică, nr. 17/03053 din 22.09.2017

25 Octombrie 2017 Accesări: 10

Concurs pentru achiziționarea lucrărilor de reparație la instituția Educativă Timpurie nr.6

13 Octombrie 2017 Accesări: 40

Invitație de participare la concurs pentru achiziționarea lucrărilor de reparație la grădinița de copii nr. 6

20 Septembrie 2017 Accesări: 127

Invitație de participare la lucrări de reparație a acoperișului la grădinița nr.8 din orașul Fălești

15 Septembrie 2017 Accesări: 167

Invitația de participare la concursul pentru achiziționarea cărbunelui.

15 Septembrie 2017 Accesări: 66

Anunț de participare la procedura de achiziție publică de tip nr. 17/03281 din 15.09.2017

12 Septembrie 2017 Accesări: 93

există o mare prăpastie. Un exemplu elocvent este și răspunsul primit de la un specialist din cadrul Direcției construcții capitale a Primăriei municipiului Chișinău, atunci când, în calitate de reprezentant IDIS „Viitorul”, am transmis o cerere de includere în grupul de lucru pentru achizițiile publice. „Nu considerăm posibil de a vă include în grupul de lucru pentru că actele depuse nu sunt întocmite în mod corespunzător și nu sunt îndeplinite cerințele stipulate la p. 5 al HG nr 667, respectiv, nu sunt respectate exigențele legale. Pentru asta este necesar de a prezenta originalul și copia autenticată în mod corespunzător la toate actele”, a argumentat specialistul.

De precizat că acest răspuns l-am primit abia peste mai bine de o săptămână după data stabilită pentru deschiderea ofertelor în cadrul achiziției la care fusese solicitată includerea în grupul de lucru.

Mai mult, se pare că și alte autorități publice au încălcat legislația atunci când au acceptat o cerere similară din partea reprezentantului IDIS „Viitorul” pentru a participa în grupul de lucru pentru achizițiile publice desfășurate.

BĂLȚI, FĂLEȘTI ȘI CĂLĂRAȘI DESFĂȘOARĂ ACHIZIȚII PUBLICE TRANSPARENTE

În timp ce unele autorități publice utilizează transparența ca pe un instrument prin care demonstrează că sunt deschise și responsabile față de cetățeni, altele încearcă prin toate metodele să o evite. Acest lucru este confirmat și de clasamentul transparenței autorităților publice locale, prezentat pe portalul www.localtransparency.viitorul.org.

Măsură în care autoritățile publice din Moldova asigură deschiderea procesului de achiziție reprezintă unul din criteriile de evaluare a transparenței

locale. Prin urmare, clasamentul indică un nivel redus de transparență a achizițiilor publice la nivel local. Mai mult de jumătate din cele 60 cele mai mari localități din țară monitorizate în anul 2016 au acumulat zero puncte la capitolul „transparența achizițiilor publice”. Cu toate acestea, cele mai exemplare autorități publice locale au fost Primăria municipiului Bălți - 75%, Primăria orașului Fălești - 66,7% și Primăria orașul Călărași - 45%.

Situația achizițiilor publice în raioanele din Moldova nu arată mai bine la capitolul „transparența achizițiilor publice”. Astfel, 28% din cele 32 de consilii raionale, au acumulat 0%. În topul clasamentului se află Consiliul raional Orhei, cu un punctaj de 62,5%, Consiliul raional Fălești și Consiliul raional Ungheni - cu 50,0%. Celelalte raioane au acumulat un punctaj de sub 33,3 puncte.

Diana Enachi,
economist la IDIS „Viitorul”

OPINIE

Autoritățile nu dispun de pârghii pentru stabilirea taxelor locale pentru anul 2018

Până la începutul noului an bugetar au rămas mai puțin de două luni. În vara aceasta, proiectul politicii bugetar-fiscal și vamale a fost supus consultărilor publice cu societatea civilă, iar în acest sens, autoritățile publice locale își doresc ca modificările și completările Codului fiscal și a Codului vamal ce derivă din aceste politici, să fie aprobate cât mai curând.

Pe ultima sută de metri, în procesul de consultări cu Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM), în anul 2016 a fost adoptată hotărârea de a renunța la limitarea în Codul fiscal a cotelor maxime ale taxelor locale, elaborând în schimb norme explicite privind formarea nivelului taxelor locale de către autoritățile locale. A trecut un an, însă documentul nu a fost elaborat.

Cu alte cuvinte, autoritățile publice locale nu dispun de principii și norme metodologice de formare a mărimii cotelor taxelor locale pentru anul 2018.

MINISTERUL FINANTELOR ELABOREAZĂ DOCUMENTE CE ÎNCALCĂ LEGISLAȚIA

În pofida faptului că reprezentanții societății civile, inclusiv reprezentanții CALM (în temeiul Legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional) au elaborat sistemul de interacțiune în vederea examinării

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, la 1 ianuarie 2016, fondul funciar al Republicii Moldova a constituit doar 3384,6 mii ha, inclusiv terenurile Fondului silvic – 451,7 mii ha și terenurile Fondului acvatic – 85.2 mii ha. Volumul resurselor naturale după câmpurile de zăcăminte nu este indicat în datele statistice. Însă, conform rezultatelor auditului realizat de Curtea de Conturi în anul 2012, în Moldova sunt 412 câmpuri de substanțe nemetalice utile, din care sunt valorificate 146.

politicii fiscale și vamale, Ministerul Finanțelor continuă să elaboreze documentul de politici cu încălcarea cerințelor Hotărârii Guvernului nr. 33 din 11.01.2007 cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici, care, deocamdată, nu a fost abrogată. În conformitate cu acest document, toate conceptele, strategiile, programele și planurile sunt documente de politici, în timp ce niciunul dintre documentele de politică fiscală elaborate anual de Ministerul Finanțelor nu corespunde acestor criterii.

Conceptul de rescriere a Codului fiscal și a Codului vamal pentru anii 2017 – 2019, elaborat în scopul armonizării legislației fiscale și vamale cu directivele UE, la fel, nu îndeplinește cerințele hotărârii Guvernului, deoarece lipsește posibilitatea de a evalua riscurile potențiale în cazul implementării, precum și a beneficiilor și pierderilor agenților economici, sectoarelor economiei naționale și ale bugetului.

LIMITAREA ACCESULUI LA INFORMAȚII IMPLICĂ CONSECINȚE JURIDICE

După aproape nouă ani de la adoptarea Legii privind transparența în procesul decizional, în scopul sporirii răspunderii autorităților publice în raport cu societatea civilă, a fost introdus un nou articol despre răspundere în cazul nerespectării dispozițiilor acestuia, în pofida faptului că dispozițiile referitoare la răspundere sunt parte integrantă a oricărui act legislativ (articolele 29-30 din Legea privind actele legislative nr. 780 din 27.12.2001).

Dispozițiile privind răspunderea intră în vigoare din 10 octombrie 2018. Respectiv, conform art. 16 „Răspunderea pentru nerespectarea transparenței în procesul decizional. Nerespectarea prevederilor prezentei legi constituie abatere disciplinară și se sancționează conform prevederilor Codului muncii sau ale legislației speciale”. De asemenea, persoanele fizice și funcționarii publici poartă răspundere

pentru încălcarea legislației conform dispozițiilor Codului contravențional al Republicii Moldova. Acest articol a fost introdus prin Legea nr. 105 din 12.06.2014.

Rămâne de văzut dacă aceste dispoziții vor fi aplicate, dat fiind faptul că atât în temeiul Codului contravențional, cât și al Codului penal, va fi necesar de demonstrat faptul că limitarea accesului la informații implică anumite consecințe juridice.

IMPOZITUL GOSPODĂRIILOR ȚĂRĂNEȘTI TREBUIE SĂ DEVINĂ SURSĂ DE FINANȚARE A BUGETELOR LOCALE

În conformitate cu dispozițiile Codului fiscal, gospodăriile țărănești (de fermier) sunt subiecți ai impunerii cu diferite tipuri de impozite. Potrivit datelor de la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, în anul 2017 numărul acestor subiecți ai impunerii constituie 178 070. Iar potrivit Biroului Național de Statistică, în anii 2013–2016, numărul subiecților impunerii s-a redus cu 29 232 unități, iar în anul 2017, luând în considerare datele Inspectoratului Fiscal, cu 114 907 unități.

Prin urmare, această tendință evidențiată de reducere a subiecților impunerii în unitățile administrativ-teritoriale

	2013	2014	2015	2016
GT total, inclusiv	292.977	289.501	289.138	263.745
mai mult de 10 ha	2101	2707	3009	3125
mai puțin de 10 ha	290.876	286.794	286.120	260.620

teritorii solicită elaborarea unor măsuri speciale, inclusiv măsuri fiscale de încetinire a acestui proces.

Ținând cont de faptul că gospodăriile țărănești sunt înregistrate la primării, fiind monitorizate de acestea, ar fi rezonabil ca impozitul gospodăriilor țărănești pe venitul din activitatea de întreprinzător să devină în anul 2019 o sursă parțială de finanțare a bugetelor locale.

RESURSELE NATURALE POT ADUCE BANI PRIMĂRIILOR DIN MOLDOVA

Veniturile suplimentare în bugetele locale pot fi încasate din taxele pentru resursele naturale. În conformitate cu articolul 9 din Legea cu privire la resursele naturale, aceste resurse aparțin autorităților publice centrale și locale. În acest sens, se impune examinarea posibilității de a acorda autorităților publice locale dreptul să aprobe cotele

taxelor locale. Totodată, apare întrebarea privind stabilirea cotelor taxelor pentru extragerea substanțelor minerale utile în scop de impozitare, diferențiat în funcție de câmpul (câmpurile) cu zăcămintele minerale.

Prin urmare, inițiativa de a perfecționa impozitarea resurselor naturale trebuie să vină de la autoritățile publice locale, în vederea sporirii securității financiare.

Timpu va arăta dacă suntem în stare să formăm politica fiscală prin eforturi comune, astfel încât să fie redusă dependența financiară a autorităților locale și, în acest mod, să fie minimizate toate „atribuțiile” dependenței în cauză.

Liliana Agarcova,
*expert în finanțe publice
și politici fiscale*

BUNE PRACTICI

Lecții de transparență, învățate de consiliile raionale din experiența slovacă

După ce la 19 octombrie Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul” a prezentat topul celor mai transparente raioane din Moldova, experții Viorel Pârvan, Veaceslav Ioniță, Peter Golias (INEKO), Michal Pisko și Vladimir Pirošik (Transparency International Slovacia), au mers în vizită la autoritățile raionale din Strășeni și Dubăsari pentru a face cunoștință cu cei care asigură transparența la nivel local.

În timpul vizitelor, s-au discutat domeniile de activitate asupra cărora autoritățile publice raionale trebuie să-și îndrepte eforturile întru sporirea transparenței. Totodată, a fost prezentată experiența Slovaciei în ce privește deschiderea guvernării locale și transparența în activitatea administrației publice locale în calitate de premise pentru creșterea standardelor de viață ale cetățenilor.

CONSILIUL RAIONAL STRĂȘENI VA AVEA ÎN CURÂND UN NOU WEBSITE

Consiliul raional Strășeni este cea mai transparentă autoritate publică locală de nivelul doi din Republica Moldova, cu un total de 59 de puncte din 100, potrivit clasamentului IDIS „Viitorul”. Prin urmare, doar Consiliul raional Strășeni a organizat anul trecut consultări publice pentru toate proiectele de decizii, fiind și cel mai bun exemplu la criteriul „Acces la informație”. Consiliul raional Strășeni consultă toate proiectele de decizii cu cetățenii și cei interesați prin intermediul site-ului oficial - www.crstraseni.md, a paginii de Facebook, panoul informativ și chiar a ziarului local „Strășeneanca”. Ca regulă, au loc ședințe cu cetățenii din diferite localități ale raionului pe marginea proiectelor de decizii ce urmează a fi examinate de Consiliul raional.

Totuși, deși Consiliul raional Strășeni se află pe prima poziție în acest top, sunt

criterii de transparență unde instituția nu a acumulat niciun punct: „Etica profesională și conflictul de interese” precum și „Investițiile, întreprinderile municipale și participarea în societățile comerciale”. Lipsa punctajului la aceste categorii e datorat faptului că pe site-ul oficial al Consiliului raional lipsesc, printre altele, informații cu privire la CV-ul președintelui raionului, declarațiile cu privire la venituri și proprietate ale președintelui, vicepreședinților și funcționarilor publici.

În timpul vizitei la Strășeni, președintele raionului, Mihail Popa, a menționat că pune accent în mod primordial pe transparența în activitatea administrației raionale și deschiderea datelor publice către cetățeni.

„În prezent, site-ul consiliului raional este în proces de reconstrucție și modernizare. Un aspect important al noului web site raional va fi publicarea pe el al tuturor contractelor încheiate de administrația publică a raionului Strășeni, inclusiv contractele de achiziții publice”, a spus Mihail Popa.

CONSILIUL RAIONAL DUBĂSARI, ÎN TOP 20 CELE MAI TRANSPARENTE AUTORITĂȚI

Potrivit clasamentului celor mai transparente raioane, Consiliul raional Dubăsari se plasează pe locul 20

din 32 de autorități publice locale. Criteriile cu cele mai mari punctaje obținute de administrație sunt accesul la informație (91%), bugetarea (54%) și achizițiile publice (29%). Anul trecut, Consiliul raional Dubăsari s-a clasat pe cea de-a 22-a poziție.

Instrumentele de comunicare cu cetățenii pe care le utilizează administrația raională sunt în special rețelele de socializare și buletinul informativ „Dubăsărenii” unde se publică mai multe informații cu caracter public. „În ce privește site-ul raionului - www.dubasari.md, există problema capacității limitate a acestuia de stocare a informațiilor, fapt ce ne limitează posibilitatea de a publica și păstra mai multă informație utilă”, a menționat Grigore Policin-schi, președintele raionului Dubăsari.

Prezent la discuții, expertul IDIS „Viitorul”, Veaceslav Ioniță a accentuat „Am dorit și mi-am pus ca scop ca să vizitez acest raion specific, ca să le fac cunoștință colegilor din Slovacia cu un raion care deși are o amplasarea specifică, activează și luptă pentru a fi parte a Republicii Moldova”. De asemenea, în cadrul vizitei, experții din Slovacia au venit cu exemple despre asigurarea transparenței în țările europene, menționând că „Transparența este direct legată de ridicarea standardelor de viață ale cetățenilor”.

În urma vizitelor din cadrul raioanelor Strășeni și Dubăsari am decis prin urmare să stabilim relații de cooperare pentru îmbunătățirea transparenței în activitatea administrațiilor raionale.

Viorel Pârvan,
jurist la IDIS „Viitorul”

Buletinul informativ este elaborat în cadrul inițiativei „Localități transparente, competitive și sustenabile financiar”, implementată de IDIS „Viitorul”, în parteneriat cu Institutul pentru Reforme Economice și Sociale din Slovacia (INEKO). Inițiativa este susținută financiar de Programul de Asistență Oficială pentru Dezvoltare al Republicii Slovace (SlovakAid) și Ambasada SUA în Republica Moldova. Inițiativa are ca scop creșterea transparenței, a responsabilității financiare și competitivitatea autorităților locale din Republica Moldova.